

Strafanstalterne i Danmark i Finansaaret 1904—05.

Overinspektionen for Fængselsvæsenet har i Maj 1906 udgivet »Beretning om Strafanstalterne i Danmark i Finansaaret 1904—05«, der i Form og Indhold ganske slutter sig til Beretningerne for de nærmest foregaaende Aar.

Af Oplysningerne angaaende Fangeantallet ses det, at dette har været stigende i Aarets Løb. Den 31. Marts 1904 hensad der 776 Fanger i samtlige tre Anstalter, og ved Slutningen af Aaret var Antallet steget til 823. Stigningen, der saaledes udgjorde 47, falder udelukkende paa Mænd, hvis Antal endog tiltog med 50 (fra 704 til 754). For Kvindefangerne er den i de senere Aar stedfundne Nedgang ogsaa fortsat, om end kun ubetydeligt, i det her omhandlede Finansaar, idet Antallet af disse sank fra 72 til 69. Forøgelsen af Fangeantallet i Mandsanstalterne er saa meget mere paafaldende, som ikke faa Mandsfanger, ialt 78, ere blevne benaadede i Aarets Løb, ligesom ogsaa en Del af de i Aaret til Strafarbejde dømte Personer har faaet deres Straffe nedsat til Fængsel paa Vand og Brød, saaledes at de slet ikke bleve indsatte i Strafanstalterne. Det er ligesom i de nærmest foregaaende Aar navnlig de yngre Forbedringshusfanger, som ere indkomne i stort Antal, og i Vridsløselille Forbedringshus, hvor disse Fanger indsættes, har der derfor adskillige Gange i Beretningsaaret været Pladsmangel, saa at ikke mindre end 133 Fanger have maattet overflyttes til Horsens Strafanstalt.

Præsterne i Christianshavns Strafanstalt og i Vridsløselille Forbedringshus klage begge over den Uro, som de i de senere Aar jevnlig stedfundne Strafformildelser eller Straffestergivelser udøver paa Fangernes aandelige Tilstand. Deres Tanker dreje sig ofte næsten udelukkende om at opnaa Benaadning, de føle sig forurettede, fordi andre til Strafarbejde dømte, tidligere gentagne Gange straffede Personer have opnaaet at blive fri for Straf enten mod at forlade Landet eller paa andre Betingelser, og at disse Tanker om Benaadning er en Hindring for, at Straffen kan naa sit Maal, er let at forstaa. I lignende Retning udtalte Præsten ved Horsens Strafanstalt sig i den foregaaende Beretning.

Med Hensyn til Fuldbyrdelesmaaden har den overvejende Del af Fangerne som sædvanlig været underkastet Cellestraf. Dog har Pladsmangelen i Vridsløselille bevirket, at betydelig flere Forbedringshusfanger end sædvanlig have maattet overføres til Fællesbehandling i Horsens Strafanstalt, uagtet det havde været ønskeligt, at adskillige af dem paa Grund af deres Ungdom og andre Hensyn havde kunnet forblive i Celle. Ligesom i tidligere Aar har et mindre Antal Fællesfanger i Horsens Strafanstalt i Sommertiden været anvendt til Friluftsarbejde, navnlig Gravning og Plantning af Graner, paa den jyske Hede. Disciplinen blandt disse Fanger har — hedder det i Beretningen — været tilfredsstillende, Arbejdet og Sundhedstilstanden fortrinlig.

I den for den normale Behandling af Fællesfangerne gældende kgl. Anordning af 13. Februar 1873 er der ved kgl. Anordning af 29. Marts 1904 af sanitære Hensyn sket den Ændring, at de Fællesfanger, der ere sysselsatte paa de egentlige Arbejdslokaler, fremtidig skulle have to halve Timers Ophold i fri Luft daglig i Stedet for som hidtil en halv Time.

Af de Forbrydelser, for hvilke de indsatte Fanger vare dømte, udgjorde ligesom tidligere Berigelsesforbrydel-

serne den langt overvejende Del. Af samtlige indsatte 719 Fanger (659 M. og 60 Kv.) var 569 (526 M. og 43 Kv.) dømt for Tyveri, Ran, Hæleri, Bedrageri og Falsk. 4 Mænd og 1 Kvinde indsattes for Manddrab, 10 Kvinder for Barne-mord eller lignende Forbrydelser, 29 (26 M. og 3 Kv.) for Brandstiftelse og 56 (55 M. og 1 Kv.) for forskellige Sædelighedsforbrydelser.

Med Hensyn til Alderen bør det sørgelige Faktum fremhæves, at unge eller yngre Mennesker vare meget stærkt repræsenterede blandt de indsatte. Af de 719 indkomne Fanger vare ikke mindre end 626 eller 87,1 pCt. (578 M. og 48 Kv.) under 30 Aar. Derimod var kun 5 af de indsatte over 60 Aar.

Disciplinen har ligesom i de senere Aar havt betydelige Vanskeligheder at kæmpe med. Navnlig har Overfyldningen af Mandsanstalterne og den store Tilgang af unge københavnske Fanger til disse, hvilke Fanger som sædvanlig have været meget utilbøjelige til at indordne sig under de gældende Reglementer, spillet en væsentlig Rolle som Aarsager til disciplinære Overtrædelser. Straffeprocenten var som sædvanlig højst i Kvindeanstalterne, nemlig 19,7 pCt., medens dem i Horsens var 9,9 og i Vridsløselille 8,2.

Sundhedstilstanden har været ret tilfredsstillende, Dødeligheden kun ringe. Af samtlige i alle tre Anstalter behandlede 1628 Fanger døde kun 6 Mænd og ingen Kvinder.

Den i de senere Aar meddelte interessante Tilbagefaldsstatistik vedrørende Fanger, løsladte og benaadede 10 Aar før Beretningsaaret, er fortsat i nærværende Beretning. Tilbagefaldsprocenten for samtlige i 1894 efter endt Straf og ifølge Benaadning løsladte Fanger var 42,2 for Mænd og 33,3 for Kvinder. Betragter man Forholdet særskilt for deres Vedkommende, der i 1894 blev løsladt efter deres 1ste Strafarbejdsstraf, hvorved altsaa alle, der allerede ved Løsladelsen i det anførte Aar vare Reci-

divister, udelukkes, hvilket er det mest oplysende, bliver Tilbagefaldsprocenten kun 29,8 for begge Køn eller 32,2 for Mænd og 19,1 for Kvinder.

Den samlede Udgift ved alle tre Strafanstalter udgjorde 523,247 Kr., hvoraf Statskassen tilskød 436,509 Kr., medens der ved Fangernes Arbejde blev indvundet 79,197 Kr. og ved forskellige mindre Indtægter 7,541 Kr. Gennemsnitsudgiften pr. Fange var 648 Kr. 39 Ø., hvoraf Statskassen udredede 540 Kr. 90 Ø.

Beretningen indeholder ligesom sine Forgængere et stort statistisk Materiale angaaende Fangerne og en Mængde Oplysninger om alle Forhold vedrørende Strafanstaltens Administration. Det er imidlertid et Spørgsmaal, om det ikke vilde være heldigt at indskrænke Størrelsen af de aarlige Beretninger om Strafanstalterne, saaledes at der i disse kun gaves de nødvendigste aktuelle Oplysninger navnlig om Fangebefolkningen, og supplere disse aarlige Publikationer med en større, mere indgaaende Beretning for en længere Aarrække, f. Ex. for 5 eller 10 Aar. I Tiden før 1891—92 udgav Overinspektionen Femaarsberetninger, men ikke Aarsberetninger. Dette havde selvfølgelig den Ulempe, at Offentligheden først efter altfor lang Tids Forløb fik Underretning om de Strafanstalterne vedrørende Forhold. Men samtidig maa det indrømmes, at de ældre Femaarsberetninger paa Grund af den længere Periode, de omhandlede, gav et mere interessant og fyldigt Billede af mange Forhold vedrørende Straffuldbyrdelsen, idet den historiske Udvikling var betydelig mere iøjnefaldende, end den kan være i en Beretning for et enkelt Aar. At undersøge et eller andet Forhold for en længere Aarrække i de nuværende Aarsberetninger er baade besværligt og tids-spildende og bliver mere og mere vanskeligt, jo længere Beretningsrækken bliver. Ganske vist udgiver Overinspektionen ogsaa hvert 10de Aar en Beretning indeholdende statistiske Oplysninger om de i Løbet af 10 Aar i Anstalterne indsatte Fanger; men disse Beretninger, der iøvrigt

efter den først udgivne, som omfatter Tiden fra 1. Januar 1891 til 31. December 1900, at dømme, er af betydelig Interesse, omhandle kun Fangernes personlige Forhold, deres Straffeforhold, Forbrydelser og Tilbagefald, men give ikke Oplysninger om Strafanstalterne eller Straffuldbyrdelsens Udvikling, og at der foreligger let tilgængelige Oplysninger om denne Udvikling, er af ikke ringe Vigtighed.

V. From.
